

Sisällys

Tervetuloa tutkimusmatkalle rajaseuduille	7	Sodan uhka Euroopassa kasvaa – rajaseututyö lähenee maanpuolustusta	
Johdanto: Itsenäistyminen synnyttää rajaseutukysymyksen		Branderin jättämä tyhjiö täyttyy hitaasti	66
Vuosisatainen rajamaa	11	Rajaseudun Ystävain perustaminen	69
Suomi itsenäistyy – raja säilyy levottomana	14	Sodanuhka kasvaa	73
Levoton raja	15	Rajaseututyö hakee paikkaansa sodan liikuttaessa rajoja	
Tarton rauha ei rauhoita rajaa	20	Sota!	78
Rajaseututyön alku		Valtiovalta patistelee rajaseutujärjestöjä yhteen	80
Uuno Brander näyttää tietä	23	Talvisodan jälkiarviointia ja uuden rajan vahvistamista	82
Rajaseutudebatti eduskunnassa	29	Suur-Suomi-innostus valtaa rajaseutuaktiivit	83
Suomalaisuuden Liiton rajaseutuosasto	31	Hiilisuon isäntä- ja emäntäkoulu	90
Äänenkannattajaksi Rajaseutu-lehti	34	Unelman särkyminen	92
Rajaseutujen suomalaistamista	37	Onko rajaseututyölle tarvetta sodanjälkeisessä Suomessa?	
Rajaseututyötä niin idässä kuin lännessä	38	Kun rajanaapuri muuttuu vihollisesta ystäväksi yhdessä yössä	97
Maatalousneuvonnan arki	40	Päättyvätkö rajaseutujärjestöt valvontakomission lakkautuslistalle?	100
Työtä rajaseudun sivistysolojen kohentamiseksi	44	Rajaseudun Ystävain hämmennyksen vuodet	103
Rajaseutuyhdistyksen perustaminen		Jatkuuko rajaseututyö uusilla rajoilla?	106
Rajaseutuosasto itsenäistyy	48	Rajaseututyötä YYA-Suomessa	
Matkaillen rajat vahvoiksi	52	Paasikiven tuella kohti vakaampia oloja	109
Työ henkilöityy Uuno Branderiin		Kaikuja menneisyydestä	114
Rajaseutujohtajasta pätkäministeriksi	55		
Pula koettelee rajaseutuja	58		
Käynnistykö Brander myös kirkon rajaseututyön?	61		
Uuno Branderin kuolema	64		

Rajaseututyö 1960-luvun pyörteessä	
Kenttäpiispa Laitinen puhaltaa uutta tuulta rajaseututyön purjeisiin	117
Kirjeitä toisenlaisesta elämäntodellisuudesta	123
Nuoret haastavat vanhat arvot	123
Huoli rajaseudun autioitumisesta	126
Kehitysaluetyön alku	128
Konsensuksen vuosikymmen rauhottaa radikalismien puhurin	
Eduskuntavaalit kääntävät suuntaa	132
Puolivuosisataa rajaseututyötä	134
Toivo Laitisen jälkeiseen aikaan	136
Rajaseututyötä hyvinvointi-Suomessa	
Tarvitaanko hyvinvointivaltiossa rajaseututyötä?	138
Kylmän sodan päättyminen murtaa rajoja	142
Rajaseututyötä EU-Suomessa	145

Tutkimustulokset:	
Lähemmäksi muuta Suomea	151
Elina Nihtilä:	
Kohti seuraavaa sataa vuotta	
Rajaseutu ry:n aika	157
Taloukasvu ja kulttuuri tukevat hyvinvointia	160
Yhdistyksen kotina Töölön Tunturikatu Helsingissä	161
Rajaseututyön johtohenkilöitä	163
Viitteet	165
Lähteet ja kirjallisuus	180
Henkilöhakemisto	186